

Brüsszel, 2020.4.2.
COM(2020) 132 final

**KIEGÉSZÍTÉS A KÖVETKEZŐHÖZ: A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ
EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS
SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

az Európai Unió adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó stratégiájáról

{SWD(2020) 57 final}

AZ ÉSZAK-MACEDÓN KÖZTÁRSASÁG CSATLAKOZÁSA AZ ADRIAI- ÉS JÓN-TENGERI RÉGIÓRA VONATKOZÓ UNIÓS STRATÉGIÁHOZ

1. BEVEZETÉS

Miután az Európai Tanács 2012. decemberi ülésén felkérte a Bizottságot, hogy 2014 végéig terjessze elő az Európai Unió adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó stratégiáját (EUSAIR), a Bizottság az érdekelt felek véleményét összegyűjtő széles körű konzultációk alapján a felkérésnek megfelelően elfogadta vonatkozó közleményét¹.

Az Európai Tanács ezután 2014. október 24-i következtetéseiben² jóváhagyta az EUSAIR-t, és arra szólított fel minden érintett szereplőt, hogy „haladéktalanul hajtsák azt végre”.

A stratégia általános célkitűzése a régió fenntartható gazdasági és társadalmi jólétének előmozdítása egyrészt a növekedés és a munkahelyteremtés, másrészt pedig a régió vonzerejének, versenyképességének és infrastrukturális összeköttetésének javítása révén, miközben biztosítja a környezet védelmét, valamint az egészséges és kiegyensúlyozott tengeri és part menti ökoszisztémák megőrzését.

Az EUSAIR végrehajtása magában foglalja többek között a meglévő releváns uniós és nemzeti források mozgósítását, valamint a négy pillérhez és a témákhoz való hozzárendelését. Az EUSAIR jóváhagyásával a részt vevő országok (négy uniós tagállam: Horvátország, Görögország, Olaszország és Szlovénia; illetve négy nyugat-balkáni ország: Albánia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró és Szerbia) kormányai elkötelezték magukat a cselekvési terv³ végrehajtása mellett, biztosítva a szükséges forrásokat.

Mivel az EUSAIR a régióban más partnerek előtt is nyitva áll, az Adriai- és jón-tengeri tanács és az EUSAIR miniszteri ülés⁴ a 2018. május 24-i cataniai nyilatkozatban elfogadta Észak-Macedónia arra irányuló kérelmét, hogy az ország az adriai- és jón-tengeri kezdeményezés⁵ kilencedik résztvevő országává váljon, és felkérte az Európai Unió Tanácsát és az Európai Bizottságot, hogy tegyen meg minden ahhoz szükséges lépést, hogy Észak-Macedónia csatlakozhasson az EUSAIR-hez. Az EUSAIR négy uniós tagállama 2018. október 5-én levelet küldött a Tanács osztrák elnökségének és a Bizottságnak, melyben támogatták e kérelmet.

Az Európai Unió Tanácsa 2019. április 9-i következtetéseiben üdvözölte és elfogadta az EUSAIR részt vevő országainak arra irányuló kérését, hogy Észak-Macedónia is részt vehessen a stratégiában, és felkérte a Bizottságot, hogy „tegye meg az ahhoz szükséges lépéseket, hogy Észak-Macedónia belépessen az EUSAIR keretébe, és nyújtsa be a Tanácsnak a stratégia ennek megfelelően módosított szövegét”⁶.

¹ COM(2014) 357 final, 2014. június 17.

² Az Európai Tanács következtetései, 2014. október 23. és 24., EUCO 169/14.

³ SWD(2014) 190 final. A cselekvési terv célja a stratégia gyakorlatba való átültetése, konkrét prioritásokat határozva meg a makrorégió számára.

⁴ Az EUSAIR első éves fórumán (Dubrovnik, 2016. május 2–13.) az EUSAIR és az adriai- és jón-tengeri kezdeményezés politikai szintjének képviselőitében a részt vevő országok külügyminiszterei és uniós forrásokat kezelő hatóságai megalakították az „Adriai- és jón-tengeri tanács/EUSAIR miniszteri találkozó” intézményét.

⁵ A kormányközi adriai- és jón-tengeri kezdeményezés 2000-ben indult, és célja a regionális együttműködés megerősítése, a politikai és gazdasági stabilitás előmozdítása, valamint mindezek révén az európai integrációs folyamat szilárd alapjának megteremtése volt.

⁶ [Általános Ügyek Tanácsa, 2019. április 9.](#)

2. ÉSZAK-MACEDÓNIA CSATLAKOZÁSA AZ EUSAIR-HEZ

1. Politikai lendület

2018 júniusában Athén és Szkopje az Egyesült Nemzetek Szervezetének égisze alatt megállapodást írt alá az országnév kérdésében, lezárva régóta zajló vitájukat. A preszpa-tavi megállapodás 2019 februárjában lépett hatályba, és azt az Európai Unió határozottan üdvözölte. Ez a megállapodás jelentős eredmény, amely pozitív példát jelenthet a régió számára és azon túl is.

Észak-Macedóniának az EUSAIR-be való felvétele hozzájárul a nyugat-balkáni uniós bővítési politika céljaihoz, a regionális együttműködéshez és a jószomszédi kapcsolatokhoz. E kibővített együttműködés segíti a részt vevő országokat a fellépések és műveletek közös tervezésében és programozásában az EUSAIR valamennyi kiemelt területén (pillérben), egy olyan országra terjesztve ki annak lehetőségeit, amely hagyományosan és földrajzilag az adriai- és jón-tengeri régió szerves része.

Az EUSAIR a növekedés, a munkahelyteremtés és a fejlődés támogatásán túl elősegíti az európai értékek érvényre jutását és előmozdítását a Nyugat-Balkánon, a vonatkozó uniós szakpolitikákat a régióra is kiterjesztve, és megerősítve ezáltal az EU átformáló erejét. Az EUSAIR keretében végrehajtott valamennyi fellépésnek meg kell erősítenie a kiemelt célkitűzések menetrendjét, amelyet az EU és a nyugat-balkáni országok vezetői a 2018. évi EU-Nyugat-Balkán csúcstalálkozón hagytak jóvá⁷. A szófia nyilatkozat rögzíti az EU elkötelezettségét a régió iránt, és felsorolja a megerősített együttműködés prioritásait és területeit, kiemelve a Nyugat-Balkán előtt álló egyedi kihívásokat. Ezek közül az EUSAIR szempontjából különösen releváns területek a társadalmi-gazdasági fejlesztés, a fenntartható és éghajlatbarát társadalom⁸, az összekapcsoltság növelése (energia és közlekedés), valamint a szomszédsági kapcsolatok javítása.

2. Észak-Macedónia részvétele az EUSAIR-ben

Az EUSAIR-ról szóló bizottsági közlemény e kiegészítése az aktualizált cselekvési tervvel együtt meghatározza Észak-Macedónia szerepét és feladatait az EUSAIR többszintű irányításában, valamint szabályozza az ország kapcsolatát a többi részt vevő országgal.

Észak-Macedónia számára az EUSAIR-ben való részvétel együttműködést és koordinációt jelent a régió többi országával a nemzeti és uniós finanszírozás (Előcsatlakozási Támogatási Eszköz [IPA], európai területi együttműködés [ETC]) és az EUSAIR cselekvési terv végrehajtásához rendelkezésre álló egyéb finanszírozási források tervezése terén.

Az EUSAIR-hez való csatlakozást követően Észak-Macedónia részt vesz az EUSAIR valamennyi irányítási struktúrájában⁹, a 2. pillér (A régió összeköttetései megteremtése) tekintetében pedig Olaszországgal és Szerbiával együtt koordinációs szerepet tölt be, kölcsönösen összekapcsolt és fenntartható közlekedési és energiahálózatok kialakítására törekedve a régióban.

Az EU közlekedés- és energiapolitikájával való összhang biztosítása érdekében előnyös lenne az EUSAIR, illetve a Közlekedési Közösség¹⁰ és az Energiaközösség¹¹ közötti koordináció és együttműködés.

⁷ [Szófia nyilatkozat, 2018. május 17.](#)

⁸ A 2020 májusában elfogadandó balkáni zöld menetrenddel (és annak cselekvési tervével) összhangban, amelynek keretében Észak-Macedónia együttműködik az EUSAIR-ben már részt vevő szomszédos országokkal.

⁹ Politikai szint (miniszteri értekezletek), koordinációs szint (EUSAIR irányító testület) és operatív szint (tematikus irányítócsoportok).

¹⁰ A Közlekedési Közösség az (Európai Bizottság által képviselt) EU-t és délkelet-európai feleket (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó*, Montenegró, Észak-Macedónia és Szerbia) tömörítő nemzetközi szervezet, melynek célja az Európai Unió és a délkelet-európai partnerek közötti közlekedési hálózat fejlesztése.

¹¹ Az Energiaközösség az (Európai Bizottság által képviselt) EU-t és szomszédait (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Grúzia, Koszovó*, Moldova, Montenegró, Észak-Macedónia, Szerbia és Ukrajna) tömörítő nemzetközi szervezet, amelynek célja egy integrált páneurópai energiapiac létrehozása.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

Észak-Macedóniának az EUSAIR-hez való csatlakozása fokozni fogja az együttműködést az adriai- és jón-tengeri régióban. Észak-Macedónia részvétele megerősíti az EUSAIR-partnerséget, és elmélyíti a tengerparti régió és a kontinentális hátszág közötti kapcsolatokat. Az EUSAIR intézkedései és projektjei így tágabb régiós együttműködésből meríthetnek, és ez elősegíti a funkcionális integrációt az olyan területeken, mint a környezetvédelem, a közlekedés és az energetikai összeköttetések, ahol a kihívások kezelése és a lehetőségek kiaknázása tekintetében csak közös megközelítéssel lehet kézzelfogható eredményeket elérni. Az EUSAIR-ben – az összes részt vevő országgal, köztük az uniós tagállamokkal egyenlő versenyfeltételek mellett – való részvétel lehetővé teszi Észak-Macedónia számára, hogy jobban megismerje az uniós makroregionális stratégia irányítási mechanizmusait, s eközben elmélyítse az uniós szakpolitikák végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatait.

Az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia térképét a melléklet tartalmazza.

* Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

AZ ADRIAI- ÉS JÓN-TENGERI RÉGIÓRA VONATKOZÓ EURÓPAI UNIÓS STRATÉGIA TÉRKÉPE

